

F.Sh. Abdullayeva

OILA HUQUQI ASOSLARI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI**

F.Sh. Abdullayeva

OILA HUQUQI ASOSLARI

(o'quv qo'llanma)

Ta'lim yo'nalishi: 5111600- Milliy g'oya,
ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'nalishi

**“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2021**

UO'K 347.61/64(075.8)
67.404я73
A 15

Abdullayeva F.Sh.
Oila huquqi asoslari [Matn] : o'quv qo'llama / F.Sh. Abdullayeva.-Buxoro:
OOO "Sadriddin Salim Buxoriy" Dardona nashriyoti,2021.-124 b.

КБК 67.404я73

KIRISH

Jamiyat va davlat uchun oila, onalik, otalik va bolalik ijtimoiy jihatdan juda muhim ahamiyatga ega, zero ushbu tushunchalar jamiyat va davlat shakllanishini ta'minlovchi omillardir. Shu sababli ham oilaviy munosabatlarni tartibga solish muammolariga ijtimoiy-siyosiy, huquqiy, ilmiy va oddiy turmush huqai nazariadan doimiy e'tibor talab etiladi.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 63-moddasida: "Oila jamiyatning asosiy bo'g'inidir hamda, jamiyat va davlat muhofazasida bo'lish huquqiga ega" ekanligi kafolatlangan. Shuning asosida qabul qilingan O'zbekiston Respublikasining Oila kodeksining 4-moddasida ham oila, onalik, otalik va bolalik davlat himoyasida ekanligi mustahkamlab qo'yilgan.

O'zbekistonda oilani rivojlantirishga global darajada Birlashgan Millatlar Tashkilotining Vaqaror taraqqiyot maqsadlari doirasida, shuningdek, 2017- 2021- yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi doirasida qaralmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev tomonidan 2018- yil 27-iyunda "O'zbekiston Respublikasida oila institutini mustahkamlash konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-3808-sonli Qarori qabul qilindi. Ushbu qaror asosida O'zbekiston Respublikasida oila institutini mustahkamlash konsepsiyasi qabul qilindi. Konsepsiyada oila institutini mustahkamlashning qonunchilik asoslarini mukammallashtirish, bu borada ilg'or xorijiy tajribani o'rganish, an'anaviy oilaviy qadriyatlarni saqlab qolgan holda zamonaviy oila modelini shakllantirish vazifalari belgilab qo'yildi.

"Oila huquqi" fani nikoh tuzish, er va xotinning shaxsiy hamda mulkiy huquqlarining tengligi, oilaviy masalalarning o'zaro kelishuv yo'li bilan hal qilinishi, oilada bolalar tarbiyasi, ularning farovon hayot kechirishlari va kamoloti to'g'risida g'amxo'rlik qilish, ona-ona va farzandlarning o'zaro mulkiy va shaxsiy huquq va majburiyatlari, nikohni bekor qilish va uning oqibatlari, farzandlikka olish va boshqa oilaviy turmush bilan bog'liq huquqiy munosabatlarni o'rganadi.

Yoshlar uchun oila huquqini o'rganishdan asosiy maqsad, ularni

Ushbu o'quv qo'llama oila huquqining maqsad va vazifalari, oilaning jamiyatdagi o'rni, ahamiyati haqidagi tushunchalarni o'z ichiga qamrab olgan. Oila huquqi fani nazariy va amaliy jihatdan o'z ichiga qamrab olgan. Ushbu o'quv qo'llama oila huquqining maqsad va vazifalari, oilaning jamiyatdagi o'rni, ahamiyati haqidagi tushunchalarni o'z ichiga qamrab olgan. Ushbu o'quv qo'llama oila huquqining maqsad va vazifalari, oilaning jamiyatdagi o'rni, ahamiyati haqidagi tushunchalarni o'z ichiga qamrab olgan.

АННОТАЦИЯ

Данное учебное пособие охватывает понятия цели и задач семейного права, место и значение семьи в обществе. Предмет "Семейное право" предназначен не только для студентов направлений "Национальная идея, магистров и широкого круга читателей.

ANNOTATION

The following handbook comprises the aims, tasks of the family law, the issues of the role and the family. The family law is intended not only for the students of the major "National idea, the basics of the spirituality and law education" but also for the master's students and readers from the general public.

Таqrizchilar:

t.f.n. dots.R.E.Qilichev
y.f.n. M. Ergashova

Ushbu o'quv qo'llama O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta
maxsus ta'lim vazirligining 2020-yil 6-oktabrdagi 522-sonli
buyruq'iga asosan nashr etishga tavsiya qilingani

ISBN 978-9944-6985-7-4

12. Худякова О.Ю. Развитие законодательства США об установлении происхождения детей // Международное публичное и частное право. 2009, № 4
13. Отличительные особенности брачных договоров (контрактов) в США и европейских странах (<https://studbooks.net>)
- 14..У.Алимов “Огилада фарзанд тарбияси” “Мовардуннахр” - Т.: 2014
15. Oila va nikoh tushunchalaridan kelib chiquvchi nizolar bo'yicha sud amaliyoti (sud'yalar uchun amaliy qo'llanma) - "Vaktiia Press" T.: 2015
16. Х.Мухамедов Хорижий мамлакатлар давлати ва хукуки тарихи 1-қисм- “Адолат” Т.: 1999
17. Ўзбекистон Ички Ишлар Вазирлиги Академия Фуқаролик ва оила хукуки Мабрузалар курси -Тошкент.: 2013
18. О.А.Каримова, Н.Акаева Оила хукуки асослари Ўқув услубий қўлланма- Тошкент.: 2009
19. Ўзбекистон юридик энциклопедияси -“Адолат” Т.: 2009

Elektron ta'lim resurslari

- www.idruu.uz
- <https://studbooks.net>
- [https:// Lex.Uz](https://Lex.Uz)
- [https:// studfile.net](https://studfile.net)

MUNDARIJA

Kirish 3

1-modul. Oila huquqi tushunchasi, maqsad va vazifalari..... 5

2-modul. Oila huquqi bo'yicha nikoh. Nikohning tugatilishi 13

3 - modul. Eg va xo'jalikning huquq va majburiyatlari..... 22

4-modul. Qon-qarindoshlik va bolalarning nasl-nasabini belgilash. 37

5-modul. Ota-ona hamda voyaga yetmagan bolalarning shaxsiy nomshakli huquq va majburiyatlari..... 48

6-modul. Oila a'zolari va boshqa shaxslarning aliment majburiyatlari..... 62

7-modul. Ota-ona qaragmog' idan mahrum bo'lgan bolalarni joylashtirish..... 73

8-modul. Farzandlikka olish..... 77

9-modul. Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish..... 91

Oila huquqi bo'yicha kasuslar 101

Oila huquq bo'yicha test savollari 108

Glossariy 113

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari 116